

הקונצרט החמישי במסגרת

סדרת הקונצרטים האוניברסיטאית תשע"ו (2015/16)

יום א', 3 באפריל 2016, בשעה 14:15, באודיטוריום מוזיאון הכט

שלישיית טיאדם

בנגינת

אני שנארך, כינור; מיכל שמידט, צ'לו; שרה טל, פסנתר

בתכנית:

Anton Arensky 1861-1906

Trio in D Minor Op. 32

Allegro moderato

Scherzo, Allegro moderato

Elegia Adagio

Finale. allegro ma non troppo

Hanna Ajiashvili 1972-

Per Trio Mobile

Dmitri Shostakovich 1906-1975

Trio in E Minor op. 67

Andante

Allegro ma non troppo

Largo

Allegretto

שלישיית טיאדם

חברות השלישייה שרה טל, אני שנרך ומיכל שמידט, נפגשו כתלמידות באקדמיה בתל אביב. כל אחת מהן פנתה לדרכה ובשנתיים האחרונות הן החליטו לחזור לנגן יחד. שרהחיה בתל אביב אני בלונדון ומיכל בפילדלפיה אך ידידותן העמוקה משכה אותן לחזור לפעילות משותפת בכל הזדמנות שהן שלושתן בארץ. כתלמידות באקדמיה הן למדו תחת הדרכתם של המוסיקאים האמריקאיים פאול ביס ורוברט קוף וזכו להשראה עשירה מהמורה הנפלא רמי שבלוב כאשר השתתפו בקורס למוסיקה קאמרית בהדרכתו. משמעות השם "Tiadam": מכיוון שנפגשנו למרות שאנחנו רחוקות אחת מהשנייה מבחינה גיאוגרפית, השם טיאדם הוא ראשי תיבות של Things In A Distance All Meet

אני שנרך

אני שנרך (רומניה, ישראל, אנגליה) זכתה בתחרות הנודעת ע"ש פרנסואה שפירא בישראל ופרס מוצרט בלונדון. היא החלה להופיע בגיל 7 בעיר מולדתה בוקרשט ברומניה, ועלתה לישראל ב- 1974 שם למדה באקדמית רובין באוניברסיטת תל אביב תחת הדרכתו של ד"ר פליקס אנדרייבסקי. עם אנדרייבסקי היא המשיכה ללמוד גם בלונדון בקולג' המלכותי למוסיקה.

בשנת 1989 היא הופיעה לראשונה בוויגמור הול בלונדון והוזמנה לשם פעמים רבות אחר כך. הופעותיה בתוכנית מיצירות ברטוק ואיזאי בסאות' באנק בלונדון, זכו לביקורות נלהבות. אני הופיעה בתכניות שונות ברדיו, טלוויזיה והאינטרנט באוסטריה, גרמניה, ישראל, נורבגיה, רומניה, אנגליה ואמריקה.

כמו כן היא הופיעה עם תזמורות שונות ברחבי העולם והופיעה באולמות חשובים באנגליה, צרפת, איטליה, נורבגיה ספרד ורומניה.

הופעותיה בפסטיבלים למוסיקה כוללות קונצרטים בסין, רוסיה, ארצות הברית, ועוד.

אני היא מורה אהודה בקולג' המלכותי למוסיקה בלונדון והיא מוזמנת ללמד כיתות אומן באירופה, ארצות הברית, יפן סין וסינגפור. כמו כן היא מוזמנת לעיתים תכופות להיות בחבר השופטים בתחרויות בין לאומיות לכינור.

היא אחת ממקימי קורס "קשת אילון" והיא המנהלת האומנותית של פסטיבל "ניו וירטואוזי" באנגליה ובאיטליה.

אני מנגנת על כינור גווארנרי "דל ג'וז" משנת 1726 שהושאל לה באדיבות ע"י בונה הכינורות פלוריאן לאונרד בלונדון.

מיכל שמידט

המוסיקאית מיכל שמידט (ישראל, ארה"ב) מקדישה חלק גדול מהופעותיה כצילנית וכפסנתרנית למוסיקה חדישה. דרך קשריה עם מלחינים רבים היא יצרה סידרת קונצרטים בפילדלפיה שמוקדשת בעיקרה להבאת יצירות חדשות לקהל הרחב. הסידרה "טריביוט- יצירות של חברים" נמשכת מאז 2007, ובתוכניות השונות נכללו יצירות מאת אוסוולדו גוליחוב, נעם סיון, יאן רדז'ינסקי, ריצ'רד וורניק ג'יי ריס, אינגריד אראוקו ורבים אחרים. כמו כן היא היא מופיעה ביצירות של תלמידים לקומפוזיציה מאוניברסיטאות שונות בחוף המזרחי של ארה"ב.

מיכל תוארה כ: "מוסיקאית נפלאה, מלאת אנרגיה ... נגינתה מלאת השראה ומעוררת השראה".

חלק מתוכניותיה של מיכל מוקדשות למלחין יחיד. בהופעות מרתון היא הופיעה בכל הסונטות לכנור והסונטות לצ'לו של ברהמס (בתפקיד הפסנתרנית לסונטת לכינור וצ'לנית בסונטות לצ'לו). תוכנית אחרת הוקדשה למוסיקה של שומן ב-2010, ולאחרונה מיכל הופיעה בכל הסונטות לצ'לו של בטהובן; כצילנית בשלוש ופסנתרנית בשתיים. שלושה פסנתרנים ושני צ'לנים הצטרפו למבצע שזכה לכינוי "6 עבור 5" - שישה מוסיקאים לחמש סונטות.

מיכל חברה בכמה קבוצות קאמריות כולל שלישית קמיל, שלישית מירהסול, שלישית טיאדם (ישראל) הקבוצה למוסיקה חדישה, 4 פסנתרים ועוד.

בסתיו 2014 מיכל הוזמנה להיות הצילנית הראשית של התזמורת הקאמרית של פילדלפיה והשתתפה בסיור הופעות ברחבי ארה"ב עם הסולן ברנפורד מרסאליס. בספטמבר 2015 מיכל נגנה דואו עם מרסאליס בקונצרט מיוחד לאיסוף תרומות למען חינוך מוזיקלי.

מיכל למדה באקדמיה בתל אביב (אילונה וינצה, עוזי ויזל) באקדמיה המלכותית למוסיקה בלונדון (דניס מרדוק, פלורנס הוטון) ובארצות הברית למדה במכון קרטיס (דויד סוואר). היא קבלה תואר שני במוסיקה מאוניברסיטת האומנויות (לורן מונרו) ותואר דוקטור מאוניברסיטת טמפל, בפילדלפיה. (גיפסי סולו).

מיכל לימדה במכללת דיקינסון בשנים 2000-2008, היתה אומנית אורחת באוניברסיטת ווסטצ'סטר ב-2013-14 וכעת היא מלמדת במכללת האברפורד, מכללת סווארת'מור ובאוניברסיטת פנסילבניה.

שרה טל - הפסנתרנית שרה טל ילידת תל-אביב, בעלת תואר שני מהאקדמיה למוסיקה על שם רובין בתל-אביב. למדה עם גב' מרים בוסקוביץ', פרופ' ורדי, ופרופ' דרביאנקו. המשיכה את לימודיה לתואר אומן בביה"ס הגבוה למוסיקה בפרייבורג שבגרמניה אצל פרופ' מרגוליס ופרופ' אלזה קולודין.

זוכת פרס פרנסואה שפירא לפסנתר מטעם קרן התרבות אמריקה ישראל לשנת 1983.

הופיעה כסולנית עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית (פרוקופייב - קונצ'רטו מס' 3), התזמורת הסמפונית ירושלים (שופן קונצ'רטו מס' 2), הסינפונייטה באר-שבע (מוצארט - קונצ'רטו בדו מז'ור ק.467).

כמו כן ניגנה כסולנית עם תזמורת דרום מערב גרמניה בסיור קונצרטים.

בין האומנים איתם נגנה: מרים פריד, וויליאם בנט, אלן מריון, רביעיית מנדלרינג ורביעיית אביב. רבים מקונצרטים אלו הוקלטו לרדיו.

נגנה בקבוצת "מוסיקה נובה" איתם ביצעה יצירות ישראליות ועכשוויות בארץ ובסוירים בחו"ל.

בנוסף לנגינה הקאמרית, מופיעה כפסנתרנית עם תזמורות שונות.

בקיץ 2015 הוזמנה ללמד בכיתות אומן בפסטיבל לפסנתר בפרוג'ה, איטליה.

מחלקת את זמנה בין הוראת פסנתר והדרכת הרכבים קאמריות בקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה ת"א, והקונסרבטוריון העירוני גבעתיים.

תלמידיה הם זוכי קרן התרבות "אמריקה - ישראל", תחרות "פסנתר לתמיד" באשדוד, תוכנית "דויד גולדמן" לפסנתרנים מצטיינים, ו"מוסיקאים מצטיינים" בצה"ל.

אנטון ארנסקי 1861-1906 היה מפעילי המוסיקה ברוסיה בסוף המאה ה-19. למרות ששמו לא ידוע כמו שמם של רחמנינוב או צ'יקובסקי, ארנסקי היה קשור לגדולי הקומפוזיציה בזמנו, כתלמיד של רימסקי קורסקוב ומורם של סקריבין, גלייר ורחמנינוב.

צ'יקובסקי העריך מאוד את עבודתו של ארנסקי למרות שחשב שארנסקי "הוא איש עשיר כשרון, אך עצבני... ובאופן כללי איש מוזר". ארנסקי אכן היה אדם מתבודד שסבל מבעיית שכרות, דפרסיה והימורים. הוא נפטר משחפת וכאשר רימסקי קורסקוב שמע על מותו הוא אמר: "האיש שרף את עצמו... אבל לא היה חסר כשרון!"

הטריו ברה מינור מוקדש לזכרו של צ'לן דגול, קארל דוידוף, שניהל את הקונסרבטוריון בסנט פטרסבורג בזמן שארנסקי למד שם. היצירה שופעת חום וכן. הפרק הראשון מראה את יכולתו הרבה של ארנסקי לטוות מלודיות שובות לב. הפרק השני הוא סקרצו שמזכיר את פרקי הסקרצו של מנדלסון. תפקיד הפסנתר דורש וירטואוזיות וקלילות ונושא על גבו את המיתרים העוזרים ביצירת אוירה קסומה. חלקו השני של הפרק הוא וולס שבאופיו הסלאבי הוא מלא אנרגיה ושמחת חיים, דוגמא למה שהפך למושג בשם "ואלס ארנסקי".

פרק האלגיה, מציג את הצ'לו באהבה וחום. הנושא, מלא מלנכוליה, כשקוע במחשבות, עובר מהצ'לו לכינור ואז לפסנתר, שיחה אינטימית בין הכלים, בדומה לקרבה בין ארנסקי והצ'לן שלו הקדיש את היצירה.

הפרק האחרון יוצר ניגוד מידי לפרק האלגיה, עם התפרצות של דרמה ומרץ. לקראת הסיום חוזרים זיכרונות מהאלגיה ומהפרק הפותח – סגירת מעגל.

על היצירה "טריו מבילה" - היצירה נכתבה ב-2008 בהזמנה של הקונסרבטוריון סדנא שבירושלים במיוחד לתלמידים של הקונסרבטוריון.

התבקשתי לכתוב יצירה שתדבר עם הנוער, שתהיה קומוניקטיבית ומובנה. היה לי חשוב להתחשב בבקשה הזאת ומצד שני שמרתי על השפה וסגנון כתיבה שלי.

כך הייתה לי מטרה לכתוב יצירה א טונלית, כמו שאני כותבת, ומצד שני יצירה שתהיה מעניינת לצעירים ותמשוך אותם לאולם של מוזיקה בת זמננו.

התוצאה - יצאה לי יצירה הומוריסטית ותיאטרלית, אפילו עם העלילה. יש כאן סיפור שמתרחש בין שלושת הכלים - כינור, צ'לו ופסנתר.

בתחילת היצירה כל כלי מנגן סולם שונה בקצב שונה, כאילו כל הנגנים מתאמנים באותו הזמן באותו החדר, אך מפריעים אחד לשני. במשך הנגינה כל אחד מכניס תווים "זרים" לסולם שלו, המוזיקה מתחילה להיות יותר ויותר אינטנסיבית ומהירה ואז כולם יחד מתחילים לנגן יחד מוזיקה אטונאלית עם מקצבים חדשים וסינקופות.

כך יש כאן שני עולמות - עולם של סולמות (כולל סולם כרומטי) ועולם מוטיבים קצביים אטונאליים.

שני עולמות אלה מחליפים אחד את השני ובהתפתחותם הם גם מסתדרים האחד עם השני.

לקראת סוף היצירה נגן הפסנתר כל כך מתלהב מאקורדים קלאסטרים, שלא יכול לסיים לנגן אפילו אחרי ששני הנגנים האחרים כבר סיימו. הם קמים מהמקומות שלהם, מתקרבים לפסנתר ויחד עם הפסנתרן מנגנים אקורד קלסטר האחרון.

הבכורה של היצירה הייתה במאי 2008 במרכז המוזיקה בירושלים.

השלישייה של שוסטקוביץ, שנכתבה בקיץ 1944, היא מסע תיעודי אל תוך עולם הטרור של רוסיה ואירופה. שוסטקוביץ מבכה את מות ידידו איוון סולרטינסקי, מוזיקולוג צעיר שנפטר מהתקף לב באותה שנה. סולרטינסקי היה זה שקרב את שוסטקוביץ לעולם המוסיקה היהודית של מזרח אירופה. היצירה נושאת את המאזין דרך מסע קשה שכולל אווירת פחד, כאב, כעס ואבל כבד. אפשר להבחין בנושאים ממוסיקה עממית רוסית ומוסיקה יהודית שריגשה מאוד את המלחין: "המוסיקה נשמעת שמחה אבל היא טרגית בו זמנית... שמחה וצחוק דרך דמעות..."

בזמן עבודתו על השלישייה, נודע לשוסטקוביץ על מחנות ההשמדה של הנאצים. הוא לא תאר אירועים מסוימים במוסיקה אבל בהחלט אפשר לשמוע רמזים לטרגדיה.

בתחילת הפרק הראשון הצ'לו מציג את הנושא הראשי בנגינה ב"פלג'ולטים". הצליל המיוחד הזה יוצר מיד אווירת נכאים, צליל המזכיר רוח קרה נושבת בין מצבות. הנושא עובר לכינור ולפסנתר ולקראת סיום הפרק הכינור מנגן פלג'ולטים, כאילו התהפכו היוצרות.

הפרק השני הוא סקרצו סרקסטי. הפרק אמור גם לייצג את חייו מלאי האנרגיה של סולרטינסקי אבל גם פה יש הרגשה של סחרחורת בחלום בלהות, לא רק שמחת חיים פשוטה.

הפרק האיטי הוא קינה, במבנה של פסקליה, סדרת אקורדים בפסנתר פותחת את הפרק ויוצרת רקע דומה לצלצול פעמונים מכריזים על מוות. המיתרים שותפים בדואט מלא בכאב שמסתיים ללא פתרון. הפרק האיטי משמש כהקדמה לפרק האחרון. פרק זה הוא מרכז הכובד של היצירה. מתח נבנה בהתחלה האיטית ואח"כ מגיעים הנושאים היהודיים שמופיעים באינטנסיביות קורעת לב.

בתוך הסערה מופיעים נושאים מהפרקים הקודמים וסיום הפרק דומה לתחילתו, זיכרון רחוק ואולי מעט מנוחה.

משך הקונצרט כשעה ורבע

הקונצרט הבא ב"סדרת הקונצרטים האוניברסיטאית":

יום ראשון, 08 במאי 2016, 14:15, אודיטוריום מוזיאון הכט

ברטוק/השראות

דרורה ברוק, חליליות; אלה טובי, צ'לו; מרינה מינקין, צ'מבלו

יצירות מאת באך, ברטוק, איל באט, דינה סמורגונסקאיה ומיכאל וולפה

לקבלת הזמנות לכל אירועי בית הספר לאמנויות – קונצרטים, תערוכות והצגות –

כתבו בבקשה ל- gmichal@univ.haifa.ac.il והצטרפו לרשימת התפוצה.

בית הספר לאמנויות, אוניברסיטת חיפה

המשכן לאמנויות, אוניברסיטת חיפה

